

Milan Ivanišević

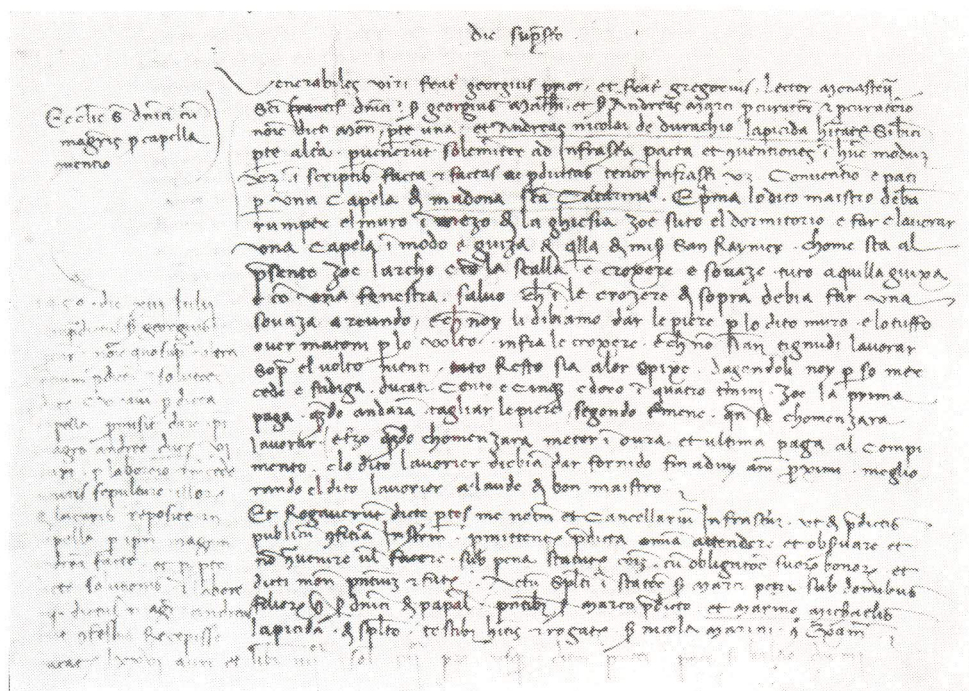
ANDRIJA ALEŠI U SPLITU 1448. GODINE

Povijesnoumjetničko proučavanje Andrije Alešija počinje u jesen 1854. putovanjem Ivana Kukuljevića Sakcinskoga u Dalmaciju. Ovaj neumorni i svestrani istraživač naše prošlosti sakupljao je u arhivima zaboravljenim još od vremena Riceputija i Farlatija. Sve što bi našao pretakao je u svoje radove, pa tako i u onaj o mastoru Andriji. O njegovim počecima u Splitu Kukuljević je našao ispravu koju nije donio doslovno prepisanu, ali je iz nje nabrojio sve podatke. To je postala osnovica svega daljnjega pisanja o Alešijevoj 1448. godini u Splitu, iako ispravu poslije Kukuljevića nitko nije našao među spisima splitskih bilježnika. Sakupljajući građu o Jurju Dalmatincu ljeti 1975. našao sam u Kukuljevićevoj knjižnici u Arhivu Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti ugovor na listu izvučenom iz knjige bilježnika Dominika de Manfredisa, kako je to Kukuljević običavao raditi. Spomenuo sam ga na znanstvenom skupu o Jurju (24. rujna 1975) i uvrstio u svoj rad za zbornik koji još nije tiskan. Ono što je tamo bilo samo uzgredno, ovdje postaje središnje, pa oko ugovora nižem još činjenica. Ograničavam se na samo jedno umjetnikovo djelo i vrijeme kad je nastalo, jer mislim da je u povijesti umjetnosti došao čas kada treba sve više proučavati uže cjeline, a dosadašnju širinu cjelina nadomjestiti sveobuhvatnom obradom pojedinoga djela.

U ovom radu zadovoljiti ću znatiželju čitatelja samo nabranjem pisaca i godina kad su u svojim djelima spominjali početke Andrije Alešija do 1450. godine. Ivan Kukuljević Sakcinski (1858, 1868, 1872, 1907), Rudolf Eitelberger von Edelberg (1861, 1884), Pietro Gianuzzi (1774), Adolfo enturi (1908), Dagobert Frey i Vojeslav Molè (1913), Hans Folnesics (1914), Alessandro Dudan (1922), Petar Kolendić (1923, 1925), Luigi Serra (1929), Giuseppe Praga (1929), Ljubo Karaman (1932, 1933), Krsto Stošić (1936), Artur Schneider (1941), Cvito Fisković (1948, 1950, 1959), Kruno Prijatelj (1948, 1951), Antonin Zaninović (1950), Duško Kečkemet (1953), Miro Montani (1965, 1967). Opširan pregled biti će u radu pripremljenom za časopis Gjurmime Albanologjike.

Promatranje dosadašnjih znanstvenih obrada pokazuje da je svaki pisac necjelovito proučio i prikazao dostignuća svoga prethodnika, pa su mu i zaključci morali biti netočni ili nesveobuhvatni.

Prvi spomen Andrije sina Nikolinog iz Drača, a raniji ne može ni biti, je ugovor o školovanju u radionici majstora Marka pokojnog Petra u Zadru. Bilo je to 31. ožujka 1435. Nije zabilježeno koliko je Andrija imao godina, a budući je ugovor sklopljen voljom i privolom njegovog oca, moglo bi se zaključiti da je bio mlađi od godina punoljetstva. Bio je običaj držati učenike do punoljetstva, pa se stoga može pretpostavljati da je 1435. Andrija imao oko deset godina. Njegov otac Nikola nije bio ni građanin ni stanovnik Zadra, pa se tu vjerojatno zatekao poslom. To se može naslutiti i po svjedocima ugovora zadarskim trgovcima Petru Cvitkovu i Dominiku Sinkoviću, a sklopili su ga na glavnom trgu. Nije tada bilo nimalo neobično susretati u poslovima jednog Dračanina u Zadru. Bilo ih je i na istaknutim dužnostima. To će pokazati na primjeru upravo u graditeljskom krugu toga vremena. Fratar Nikola iz Drača je provincijal franjevačke provincije Dalmacije kad odlučuje graditi u crkvi Sv. Franje vrlo skupu gradnju i povjerava je 9. listopada 1444. Jurju Dalmatincu za 285 dukata. Mlađi Andrija je ušao u kiparsku radionicu za osam slijedećih godina, a kad se one navrše dobiti će 6 dukata, gornju

Ugovor 4. siječnja 1448, Arhiv Jugoslavenske akademije

odjeću i jedan komad alata po običaju. Majstor Marko iz apulskoga grada Troje vjerojatno nije bio prije 1435. dugo u Zadru jer mu je ovo prvi spomen. Zna se da je 1436. bio dužan klesaru Ivanu, a da mu je najznačajniji posao (u vrijeme kad je Aleši u njega) bio klesanje u kamenolomu Zagračina na Molatu stubova i kapitela za opata Sv. Krševana Petra Kršavića 1439. godine. Najčešće je radio zajedno s drugim majstorima, ali jednom i sam (1457. mlin u Tukljači). Poznavao je Jurja Dalmatinca (1444. mu je bio svjedok), 1447. je radio u Šibeniku, a 1448. u Vrani. Imao je još učenika: 1452. Grubanovića iz Lukavca i 1455. Dobrića iz Krbave, a 1466. se još spominje kao živ. Uz takvog majstora Andrija je po ugovoru morao biti do kraja ožujka 1443. Nije zapisano da je otišao prije vremena niti ostao poslije u radionici.

Kamo je Andrija pošao 1443. još ne znam sigurno jer nisam našao izvor podatka da je 8. siječnja 1445. primljen u radionicu Jurja Dalmatinca. To je moglo biti u Zadru gdje je Juraj radio u crkvi Sv. Franje i za koje djelo prima novac sve do rujna 1449. Moglo je biti u Šibeniku na gradilištu stolne crkve, a možda i u Splitu gdje je Juraj radio od travnja 1444. u crkvi Sv. Benedikta.

Andrija se nastanio u Šibeniku i zacijelo je u Jurjevoj radionici obavljao važnije poslove kad ga je protomagistar poveo na put u Korčulu (nakon 21. ožujka 1447). Osim što su preuzimali naručeno kamenje, Juraj i njegovi suradnici Pincino i Aleši uzimali su i učenike. Dana 18. svibnja Dragoš Petanović daje majstoru Andriji Nikolinom, kamenaru nastanjenom u Šibeniku, u nauk svoga sina Luku na sedam godina, a kad one prođu Andrija je obećao dati učeniku uz 7 dukata i alat. Ništa neobično da radnik u vrijeme trajanja svoga ugovora u jednoj radionici uzima sebi učenika. To je dokaz da se učitelj, i sam radeći i učeći uz svog majstora, priprema otvoriti vlastitu radionicu i tako sebi stvara pomoćnika i u tadašnjoj majstorovoj i u budućoj svojoj radionici. Kako to Aleši čini u Šibeniku, tako u Splitu u isto vrijeme čini Matej Markošević: njega prima Juraj 10. rujna 1447. u svoju radionicu na tri godine, a Matej 4. siječnja 1448. uzima učenika Petra Sfaganića na pet godina.

Dobro je prisjetiti se Jurjevih radova u Splitu zajamčenih ispravama kako bi u granicama mogućeg nagađali o Andrijinom sudjelovanju u njima. Starije Jurjevo djelo je Arnirova kapela ugovoreno 21. travnja 1444, a plaćeno 27. lipnja 1448. Mlađe je Staševa kapela ugovoreno 30. lipnja 1448. Budući je Aleši ugovorio svoju kapelu u dominikanaca 4. siječnja iste godine, najvjerojatnije od tada nije više radio za Jurja do 14. travnja 1452. Izvori ne donose ni jedan njihov ugovor u međuvremenu. Moguće je stoga tvrditi da je Andrijina suradnja bila samo u klesanju Arnirove kapele. Svaku drugu postavku izvori ne potvrđuju.

Tek je bila započela nova godina 1448. Bilježnik Dominik de Manfredis bio je zapisao ispred ugovora sklopljenog 30. prosinca 1447. da se godina po tadanjem običaju promijenila 25. prosinca. Tih blagdana nije bilo mnogo posla. Dana 3. siječnja bio je jedan zapis u kojem je sudjelovao drvorezbar Antun Hmelić. Slijedećega dana u općinskoj pisarnici ugovorio je Jurjev suradnik Markošević primanje u nauk Petra Sfaganića. Zatim je bilježnika čekao novi posao. Nedaleko od gradskog trga, u trgovini Marka Petrovog Pečenića koja je u prizemlju kuće sinova Dominika

Papalića, sastali su se predstavnici samostana Sv. Dominika i kamenar Andrija Nikolin iz Drača nastanjen u Šibeniku. Svjedoci su bili Marko Pečenić i kamenar Marin Mihovilov iz Splita, a egzaminator vijećnik Nikola Marinov. Donijeli su već napisani ugovor na talijanskom, a bilježnik ga prepisuje u svoj latinski zapis da mu tako dade javnu vjeru potvrdom svjedoka i egzaminatora. Samostan je poslao svoje najuglednije: priora Jurja i lektora Grgura te zastupnike Jurja Matejeva Bobanića i Andriju Markova koji u ime samostana obavljaju svjetovne poslove.

Dogovorom nije bilo utanačeno mnogo pojedinosti jer su naručitelji htjeli kapelu posve sličnu onoj svetoga Arnira u crkvi samostana Sv. Benedikta što se upravo gradila. Stoga je trebalo naglasiti samo one posebne značajke novogradnje. Najprije majstor mora razbiti zid posred crkve ispod samostanske spavaonice. Nova kapela mora imati kao i njen uzor luk, stepenicu, rebra svoda i vijenac te jedan prozor, ali u vrhu rebara valja izraditi i kružni vijenac. Samostan daje kamen za zid i sedru ili opeke za svod između rebara, te osim toga na svodu nije dužan ništa drugo raditi. Sve ostalo je na trošak majstora, a za taj rad platiti će mu 105 dukata u četiri dijela. Prvi kada majstor počne brati kamen, drugi kada počne klesati, treći kada počne graditi, a posljednji dio kada završi djelo. To dovršenje će biti do dvije godine, dakle 1450. To je bilo sve što su ugovorili. Obvezali su se svim svojim tadanjim i budućim dobrima da će sve obdržavati, a ako prekrše da će platiti kaznu predviđenu statutom.

Gradnja je morala započeti, pa je trebalo skupljati radnike. Andrija je imao učenika Luku Petanovića još niti godinu dana u nauku. Korisno je bilo zaposliti jednog iskusnijeg. U Šibeniku je našao kamenara Pavla Rajkovića iz Tribunja nastanjenog u Šibeniku. Mladić mora da je stariji od osamnaest godina jer sam ugovara, ali vjerojatno tek započinje raditi pa se za njega obvezuje tu nazočan brat Miljevac. Pavao pristupa na dvije godine u nauk Andriji, ali će mu i raditi i pomagati. Za sve to će dobiti stan, hranu, odjeću i obuću i na kraju gornje odijelo i 16 dukata. Ovo je ugovoreno 8. siječnja 1448. u šibenskoj općinskoj pisarnici, a svjedočili su majstori Grgur Smilojević drvorezbar i Blaž Jurjević zidar.

Poslovi su na dominikanskoj kapeli već bili poodmakli kad je Andrija uzeo još jednog radnika kojeg će i učiti svoje umijeće. To je bio Ivan Bizaski do tada sluga braće Jurja i Šimuna Bobanića. On nije još punoljetan jer za njega ugovaraju i jamče ovi ugledni splitski plemići, a u Andrijinom radionici će ostati pet godina. Na kraju će mu majstor dati samo alat: malj, čekić, kutomjer i deset šiljastih dljeteta. Ugovor je sklopljen 6. prosinca 1449. u gradskoj loži, a svjedoci su Antun brijač i Ivan drvorezbar.

Drugog učenika uzeo je Andrija 13. prosinca 1449. To je Marin, sin pokojnog Veselka kojega u majstorovu radionicu daje plemić Nikola Gvosolić. Andrija će ga poučavati tri godine uz hranu, odijelo i obuću, a na kraju će mu dati majstorski alat po običaju. Ugovor je sklopljen na gradskom trgu, a svjedoci su Juraj Bobanić i Vlodoj općinski glasnik. Marin je i prije isteka ugovorenog vremena odlučio ostati u radionici

još jednu godinu. To je zapisao bilježnik na rubu lista uz prijašnji ugovor, a bilo je dana 14. srpnja 1452. u bilježnikovoj pisarnici pred svjedocima Petrom Srićom i Ivanom Nikole Albertija. Marin je tada već bio punoljetan jer je sam pristao na obvezu. U oba ugovora 1449. godine naznačeno je da je majstor Andrija nastanjen u Splitu.

Tako je Andrija okupio radionicu od četiri učenika koliko znamo po ugovorima. Kada je radio pojedine dijelove kapele nije moguće točno odrediti jer nisu sačuvane sve potvrde plaćanja. Jedna od njih dokazuje da je 3. prosinca 1448. iz ostavštine Marina Ohmovića bilo plaćeno 17 dukata zastupniku Sv. Dominika Andriji Markovom, a on je taj novac dao majstoru Andriji. Moglo bi se nagađati da je time bio plaćen dio duga na početku klesanja kiparskih dijelova kapele. Dana 13. srpnja 1450. zabilježeno je uz ugovor gradnje da je Andrija potvrdio kako je do tada primio za rad na kapeli 76 dukata, 4 male libre i 4 mala solida. Tada mu je zastupnik samostana Juraj Bobanić obećao 6 dukata zato što je u kapeli izradio grobnicu obitelji Lukarić. Svjedok je bio Balša Dujmov. To dokazuje kako rad nije bio dovršen u ugovoreno vrijeme. Kroz svo ovo vrijeme Andrija je besplatno radio i za splitsku općinu jer mu gradski knez, suci i sindici daju 27. srpnja 1451. neizgrađenu površinu uz gradski zid u predjelu Sdorium da na njoj gradi sebi ono što mu bude trebalo, a sve zauzvrat njegovom radu o kojem ne znamo nijednu pojedinost. Tek 14. travnja 1452. ugovara Andrija s Jurjem Dalmatincom poslove za jakinsku ložu trgovaca, pa je vjerovati da je tada splitska kapela već bila dovršena.

A. Aleši, ulomak oltarne pregrade, Arheološki muzej u Splitu (Foto: Zvonimir Buljević)

Vrijedno je pobilježiti tko je sve bio u krugu Splitskana kad je Andrija sklapao ugovore. Najčešće Juraj Bobanić. On i brat mu Šimun žive u novom gradu, a grob njihova oca Mateja je u obližnjoj crkvi Sv. Duha. Juraj je (30. kolovoza 1444.) i punomoćnik te crkve i njene bratovštine u koju će stupiti i Andrija. Jedinstvena u Splitu dvorana bratovštine s apsidom i vratima, gotički zasvođena, obrubljena kamenim vijencem i po visini prepolovljena novogradnjom nađena je u veljači 1980. za radova na sjevernom rubu dvorišta crkve. U Sv. Duhu će Andrija prije smrti napraviti sebi grob. Bobanić je bogat trgovac povezan s Bosnom. On sudjeluje u poslovima oko Arnirove kapele jer je izvršitelj Ohmovićeve oporuke i punomoćnik bosanskog kneza Restoja. On je nazočan i kad Juraj Dalmatinac uzima učenika Markoševića, pa pozna velikoga majstora i njegovo prvo splitsko djelo. Jednako tako pozna Jurjev rad i drugi zastupnik dominikanskog samostana Andrija Markov jer s njim sklapa 1448. godine ugovor za Staša. On je bez sumnje u ovom krugu najbogatiji jer kćeri Palmuciji daje 1449. godine 1.500 dukata u miraz kad se udaje za Nikolu Papalića. Nisam uspio doznati kojega je roda Andrija Markov. Mnogi su ugovori sačuvani, a ima i pisama njemu upućenih, koji pokazuju razgranate poslove ovog plemića. U gradu je obnašao mnoge dužnosti: vijećnika, egzaminatora, povjerenika gradnje bedema (1446. godine), suca (1448. godine). Najčešće se spominje kao punomoćnik nadbiskupa i crkava: prvostolne (1434), Sv. Dominika, Sv. Franje, Sv. Duha, Sv. Klare (1445), Sv. Stjepana pod borovima (1448). Godine 1462. spominje se kao živ, a 1477. kao mrtav. Trgovac Marko Pečenić je djed pjesnika Marka. Stanuje u kući uz ulicu koja vodi od gradskog trga do vrata od Pisture. Dvapat ga u poslovima oko graditelja susrećemo u društvu s Marinom Mihovilovim Splitskaninom koji ovdje gradi 1446. godine. Od majstora su još u ugovorima s Andrijom sudjelovali Ivan drvorezbar i Antun brijač, a bio je i gradski glasnik Vlodoj. Među plemićima je tih godina valjda češće s Andrijom bio Nikola Gavosolić, a od poznatijih su bili Petar Srića i Ivan Alberti.

Dok se plemićima i majstorima može naći spomen u mnogobrojnim ispravama, dotle o fratrima iz dominikanskog samostana znamo malo jer nisu tako često sklapali poslove, a isprave iz njihovih kuća upravo iz tog doba nedostaju. Među dalmatinskim dominikancima spomenuto ih je od 1393. do 1495. nekoliko imenom Juraj, ali je samo jedan bio 1489. vikar splitskog samostana nedugo nakon što je postao provincijalom i poslan je iz Mletaka u Split obnoviti redovnički život. Da li je taj Juraj Šibenčanin, bakalaureus, bio prior već 1448. nemoguće je zasad dokazati. Postoji vjerojatnost da je tada prior bio onaj Šibenčanin spomenut u Bologni 1421. ili Zadraniin spomenut 1426. u Bologni ili onaj Dračanin lektor 1393. u Dubrovniku, student u Paviji iste godine i 1396. u Ferrari. Od fratara imenom Grgur spomenut je 1392. onaj iz Nina, tada prior u Senju, a ostali ne bi po životnoj dobi mogli biti 1448. lektori u Splitu.

Još nekoliko napomena o kapeli svete Katarine u samostanskoj crkvi dominikanaca. Godine 1448. samostan je nazvan Sv. Dominika, a 13. srpnja 1486. Sv. Katarine. Tvrdim, dok ne nađem drugačije dokaze, da je to dominikanska svetica Caterina Benincasa da Siena (1347—1380), proglašena svetom 1461. Njeno slavljenje u dominikanskom redu (na dan 29. travnja) počelo je odobrenjem generala Rajmunda iz Capue,

A. Aleši, ulomak oltarne pregrade, dio (Foto: Zvonimir Buljević)

osobito su ga širili reformirani samostani, pa nije čudno da je tako bilo i u Splitu jer je i on bio reformiran. Štovanje svete širilo se naglo i prije proglašenja i ne samo u Italiji nego i u Ugarskoj (kako potvrđuje sijensko Veliko vijeće 1456. godine). Dok ne nađem hrvatski pisana pravila tvrdim da je njoj bila posvećena bratovština osnovana 20. studenoga 1404. u Splitu. Znamo da je godine 1417. dubrovački biskup dominikanac Ivan Dominici ponovno tražio proglašenje svetom, pa takav rast štovanja može opravdati i tvrdnju da je splitska kapela bila njoj u čast. Dva podatka o darivanju novca za to djelo mogu ponešto razjasniti, iako nikada nećemo znati tko je sve i kada davao od svoga imetka. Isplata majstoru Andriji 3. prosinca 1448. bila je iz ostavštine Marina Ohmovića. Ne znam kada je Marin umro, ali je 1438. bio još živ kada mu majka Dobro iz Trogira ostavlja svoje, a njegovu imovinu već 1444. troše izvršitelji njegove oporuke za Arnirovu kapelu. Dana 13. travnja 1445. isti zastupnici samostana kao i 1448. primili su od Ivana Piroševića, izvršitelja oporuke Stane žene Radića Huhtića 10 libara koje je ostavila za kapelu sv. Katarine u Sv. Dominika. Stana je imala dva sina fratra: Nikolu franjevca i Jeronima dominikanca, pa je ta povezanost s širenjem štovanja uskoro proglašene svete još očitija. Tih 10 libara daju zastupnici slikaru Dujmu Vuškoviću kao dio isplate za sliku (ikonu) izrađenu u kapeli. U kojoj je kapeli bila ta slika, da li starijoj od one započete 1448, ili je to slika pripremana već prije 1445. za novu kapelu. Sklon sam pretpostavci koja ne zahtijeva postojanje starije kapele nego upućuje na dugotrajno i mnogovrsno pripremanje nove.

Gdje je u crkvi bila kapela iz 1448? Bez svake sumnje na južnoj strani, tamo gdje je uvijek, pa i sada je samostan. Nije vjerojatno da je crkva ikada bila trobrodna jer nije bila naslijeđena od benediktinaca, stoga treba zaključiti da je kapela nastala u prostoru izvan crkve i da je crkveni prostor proširen kapelom, pa je južni zid crkve morao biti probijen. Ugovor kaže da je to bilo po sredini crkve. Moramo li to shvatiti doslovno ili je moguće pretpostaviti da bi mjesto bilo bliže glavnom oltaru odnosno uz redovnički kor (postojao je prije 1438. godine). Možda dužina crkve svodi razlike nastale pretpostavljenim pomicanjem mjesta kapele na sasvim neznatne, pa je ona spram kora (pretpostavljam da je bio pred oltarom) bila doista u sredini čitave dužine crkve. Tako promatrano mjesto kapele upućivalo bi na postojanje samostana duž čitave južne strane crkve, pa zatim na njegovo zapadno krilo, a između tih krila klaustar otvoren samo na istoku, upravo onako kako je bilo građeno poslije rušenja u XVII stoljeću. Možda bi moglo biti da je kapela građena bliže sakristiji, dakle ne daleko od glavnoga oltara, pa bi tada samostan imao istočno krilo, a klaustar bi bio uz južni zid crkve i svojim zapadnim dijelom bi dodirivao jugozapadni ugao crkve kao u zadarskih franjevac. Sve su ovo nagađanja, dok su činjenice da je 1394. jedna samostanska ćelija bila uza zid crkve, da je 1455. drvorezbar Antun Hmelić napravio pod iznad kapele sv. Katarine i da je 1481. bila ćelija iznad sakristije, posljednja na zapadnoj strani.

Samostan i crkva bili su, u strahu od mogućnosti utaborenja muslimanske vojske u njima pred samim gradskim zidinama, srušeni prije 30. svibnja 1658. Godine 1663. stanovali su dominikanci u samostanu Sv. Stjepana na Sustjepanu (dozvola popravka tog samostana od 9. kolo-

voza). Nedugo zatim 9. studenoga 1666. dopustila je mletačka vlada sagrađiti samostan i crkvu na istom mjestu gdje je bila srušena. Nova crkva je dovršena 1682. Dugo se mislilo da od stare crkve nije ostalo sačuvanih dijelova. Godine 1932. započeli su radovi proširenja crkve u trobrodnu, pa je srušen zvonik na sjevernoj strani apside. U njegov zid bio je uzidan stub oltarne ograde s prvim polustupom i dijelom luka. Na stubu je poprsje anđela svječnoše. Prenesen je zajedno s drugim nađenim ulomcima u Arheološki muzej. Iako je o nalazu odmah pisano u dnevniku Novo Doba (Karaman), znanstvena obrada je učinjena tek 1948. (Prijetelj), a fotografija se evo sada donosi.

Moglo bi se pretpostaviti da nađeni ulomak pripada ogradi glavnoga oltara jer ugovor za gradnju kapele ne naglašava ogradu, a Arnirova kapela nije imala ogradu tako da bi služila za uzor i bez spominjanja u ugovoru. Nasuprot toj činjenici valja naglasiti da nije nađen ugovor o kakvim radovima na glavnom oltaru, a budući da je kor postojao već 1438. vjerojatno je i prostor oltara bio do tada dovršen. Izgled nađenoga ulomka pokazuje izrazitu srodnost s ogradama Andrije Alešija klesanim za rapske crkve, što je zajamčeno ugovorima (8. prosinca 1454. i rujna 1456), pa je moguće zaključiti da je i ovaj splitski ulomak Alešijev, da je bio dio njegovoga prvoga samostalnoga rada i da je bio vjerojatno, kao i grob Lukarića, dogovoren poslije sklapanja ugovora. U kapeli nije bio ugovoren ni oltar kao što imaju drugi Andrijini ugovori, ali to ne znači da ga nije bilo. Nije bio onakav oltar-sarkofag kakve je Juraj Dalmatinac isklesao za crkve koje su čuvale moći svetaca Arnira i Staša, već jednostavan oltar sa slikom iznad oltarne ploče, možda upravo onom koju je bio već naslikao Dujam Vušković. Jednostavnost Alešijevoga djela nije dokazana samo sačuvanim ulomkom, ona je bila sadržana u umjetnikovoj mladosti; njegovim prvim vlastitim radom koji je imao zadani uzor (zadan je bio u prvostalnoj crkvi i njegovom učitelju Jurju) morala je prostrujiti ta jednostavnost jer je tako htjeo naručitelj plaćajući mu trostruko manje nego su njegovom učitelju te iste godine dali za Staševu kapelu.

Otrgnuto sa stranica bilježnikove knjige, iz mira arhiva, ostavljajući samo svoj razlomljeni ulomak osamljen pod svodom muzeja, ovo prvo djelo dvadesetpetogodišnjega Andrije Dračanina pokazuje nam se sada u krugu ljudi, u vremenu i prostoru za koje je nastalo.

Ovaj rad izradio sam u Zavodu za zaštitu spomenika kulture u Splitu i on je dio djelatnosti Zavoda u proučavanju splitske kulturne baštine.